

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 426/2023-17

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], a [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpených advokátkou Mgr. Mag. Monikou Korbášovou, Nám. SNP 13, Bratislava, proti postupu Mestského súdu Bratislava IV (do 31. mája 2023 Okresný súd Bratislava II) v konaní vedenom pod sp. zn. B2-18 C 48/2002 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 18 C 48/2002) v časti rozhodovania o výške náhrady trov konania takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľov a skutkový stav veci

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 1. júna 2023 domáhajú vyslovenia porušenia ich základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva pokojne užívať svoj majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava II (ďalej aj „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 48/2002 o výške náhrady trov konania. Zároveň požadujú priznanie primeraného finančného zadostučinenia každému vo výške 2 500 eur a náhradu trov právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že okresný súd rozsudkom č. k. 18 C 48/2002-1058 z 25. januára 2019 [právoplatným 11. januára 2021 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 16 Co 224/2019-1200 z 13. novembra 2020] zamietol žalobu žalobcov [REDAKOVANÉ] – [REDAKOVANÉ], a [REDAKOVANÉ] –

██████████ proti ██████████ (právnemu predchodcovi sťažovateľov), zastúpenému sťažovateľom v 1. rade, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam. Sťažovateľ v 1. rade podaním zo 6. augusta 2021 vyčíslil trovy konania.

3. Okresný súd v inom konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 37/2017 medzi právnym predchodcom sťažovateľov a ██████████ oznámením z 15. novembra 2021 právnej zástupkyňi sťažovateľov oznámil neuskutočnenie pojednávania z dôvodu úmrtia právneho predchodcu sťažovateľov (ktorý zomrel ██████████ Okresný súd Piešťany uznesením č. k. 23 D 299/2021-119 z 20. mája 2022 (ktoré nadobudlo právoplatnosť 20. mája 2022) schválil dohodu dedičov (sťažovateľov) o vyporiadaní dedičstva. Okresný súd rozhodol v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 37/2017 o pokračovaní v konaní s dedičmi žalobcu (sťažovateľmi) uznesením z 18. júla 2022.

4. Okresný súd v napadnutom konaní uznesením č. k. 18 C 48/2002-1239 z 13. júla 2022 vydaným vyšším súdnym úradníkom uložil žalobcom povinnosť zaplatiť spoločne a nerozdielne právnemu predchodcovi sťažovateľov náhradu trov konania vo výške 388,03 eur na účet jeho právneho zástupcu. Sťažovateľ v 1. rade podal 4. augusta 2022 proti tomu uzneseniu sťažnosť, v ktorej namietal aplikáciu § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška“) s odkazom na judikatúru ústavného súdu, keďže pri vyčíslení trov právneho zastúpenia mal súd správne vychádzať z hodnoty predmetných nehnuteľností vyplývajúcej z predloženého znaleckého posudku. O tejto sťažnosti rozhodol sudca okresného súdu uznesením č. k. 18 C 48/2002-1276 z 25. októbra 2022 tak, že napadnuté uznesenie zmenil tak, že žalobcovia sú povinní zaplatiť spoločne a nerozdielne právnemu predchodcovi sťažovateľov náhradu trov konania vo výške 591,61 eur na jeho účet.

5. Právny zástupca žalobcu v 1. rade mailom z 1. decembra 2022 a následne aj 16. decembra 2022 požiadal sťažovateľa v 1. rade o poskytnutie čísla účtu, na ktorý je možné zaplatiť náhradu trov konania právnemu predchodcovi sťažovateľov (ktorý 22. októbra 2021 zomrel) s preukázaním, že ide o jeho účet. V opačnom prípade nebude možné uznesenie okresného súdu vykonať.

6. V reakcii na uvedené sťažovateľ v 1. rade podaním z 19. decembra 2022 zaslal okresnému súdu vyjadrenie, v ktorom uviedol, že okresný súd vo veci náhrady trov konal s ním, preto mu nevyplývala potreba v právoplatne skončenom spore súd informovať o úmrtí jeho právneho predchodcu, ku ktorému došlo 22. októbra 2021. Okresný súd uložil žalobcom povinnosť uhradiť náhradu trov konania na účet jeho právneho predchodcu, procesnú subjektivitu si pritom mal okresný súd overiť vlastnou činnosťou nielen s prihliadnutím na jeho vek. Dodal, že uznesenie považuje za nepreskúmateľné a v rozpore s judikatúrou ústavného súdu a s ústavou. Ďalej vytkol právnemu zástupcovi žalobcu v 1. rade, že neinformoval súd o úmrtí jeho právneho predchodcu.

7. Okresný súd následne uznesením č. k. 18 C 48/2002-1300 z 30. januára 2023 (ktoré nadobudlo právoplatnosť 25. februára 2023) rozhodol o pokračovaní v konaní so sťažovateľmi. V odôvodnení poukázal na to, že právny predchodca sťažovateľov bol v konaní zastúpený svojím synom sťažovateľom v 1. rade, ktorý súd o jeho úmrtí neupovedomil. Pri zaťažnosti súdov nie je možné, aby preventívne skúmali existenciu procesnej subjektivity všetkých subjektov zúčastnených na konaní, a to najmä v prípadoch, keď má strana zástupcu pre celé konania, ktorým je jej rodinný

príslušník. V bode 10 tohto uznesenia uviedol, že uzneseniami o výške trov a o následnej sťažnosti je viazaný, len čo ich vydal [§ 237 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“)].

8. Podaním z 2. marca 2023 právna zástupkyňa sťažovateľov oznámila okresnému súdu prevzatie právneho zastúpenia a skutočnosť, že sťažovateľ v 1. rade požiadal o vypracovanie znaleckého posudku vo veci stanovenia všeobecnej hodnoty predmetu sporu. Okresný súd v oznámení zo 14. apríla 2023 uviedol, že po oznámení úmrtia právneho predchodcu sťažovateľov sťažovateľom v 1. rade 19. decembra 2022 vydal 30. januára 2023 uznesenie o pokračovaní v konaní so sťažovateľmi. Keďže o výške trov bolo už rozhodnuté uzneseniami, ktorými je okresný súd viazaný, ostávalo mu len doručiť tieto uznesenia (č. 1. 1239, 1276) druhému sťažovateľovi. Vzhľadom na uvedené došlo k zrušeniu pôvodnej doložky právoplatnosti (10. decembra 2022) a právoplatnosť uznesení tak nastala až 6. februára 2023, keď boli doručené sťažovateľovi v 2. rade.

II.

Argumentácia sťažovateľa

9. Sťažovatelia v ústavnej sťažnosti argumentujú:

a) v súvislosti s namietaným porušením ich práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru namietajú nesprávny postup okresného súdu, ktorý neaplikoval § 65 ods. 1 CSP, podľa ktorého sťažovatelia prijímajú stav konania ku dňu zániku procesnej subjektivity ich právneho predchodcu. Procesná subjektivita ich právneho zástupcu zanikla po vyhlásení a právoplatnosti meritórneho rozhodnutia vo veci no pred tým, ako okresný súd rozhodol o výške náhrady trov konania. Uznesenia o výške náhrady trov konania ku dňu smrti právneho predchodcu sťažovateľov neexistovali, a preto ich sťažovatelia považujú za ničotné. Ustanovenie § 65 v spojení s § 66 CSP (*lex specialis*) vylučujú aplikáciu všeobecného § 237 ods. 1 CSP, keďže upravujú špecifickú situáciu straty procesnej subjektivity po vyhlásení rozhodnutia, ktorým sa konanie končí. Podľa sťažovateľov tak súd v zmysle týchto ustanovení ostáva viazaný iba vyhláseným rozhodnutím, ktorým sa konanie končí. Uznesenia o výške náhrady trov konania takýmito rozhodnutiami nie sú, okresný súd teda nesprávnym výkladom § 66 CSP pri opomenutí aplikácie § 65 ods. 1 CSP dospel k nesprávnemu záveru, že je nimi viazaný;

b) okresný súd vydal uznesenia o výške náhrady trov konania, konajúc s právnym predchodcom sťažovateľov po jeho smrti, aj doložku právoplatnosti tak vydal v rozpore so zákonom. Sťažovatelia preto považujú deň oznámenia o zmene doložky právoplatnosti 3. mája 2023, z ktorého vyplýva, že okresný súd má konanie o výške náhrady trov za právoplatne skončené, za relevantný z hľadiska posúdenia včasnosti podania ich ústavnej sťažnosti;

c) právne posúdenie okresného súdu o viazanosti vydanými uzneseniami o výške náhrady trov konania, ako aj o ich právoplatnosti považujú za nesprávne a ústavne neudržateľné. Výsledkom je mylná predstava okresného súdu, že o výške náhrady trov konania už rozhodol, ale v skutočnosti tomu tak nie je. Okresný súd tak ostáva nečinný vo veci, o ktorej je povinný konať. Týmto postupom bola sťažovateľom odopretá súdna ochrana;

d) okresnému súdu bola z jeho úradnej činnosti (konanie vedené pod sp. zn. 8 C 37/2017) už v novembri 2021 známa skutočnosť, že právny predchodca sťažovateľov zomrel, preto skutočnosť, že sťažovateľ v 1. rade súdu jeho úmrtie neoznámil, nič nemení na tom, že okresný súd zanedbal svoju povinnosť skúmať procesné podmienky konania. Dedičské konanie bolo skončené 20. mája 2022, pričom okresný súd rozhodol o pokračovaní v konaní so sťažovateľmi až 30. januára

2023. Okresný súd zároveň so sťažovateľmi nekoná, čím porušuje aj ich práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru;

e) nárok sťažovateľov na náhradu trov konania je bez rozhodnutia o jeho výške nevyžiteľný, čím sú sťažovatelia ukrátení o exekučný titul. V uvedenom vzhladajú porušenie aj ich práv podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

10. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie označených práv sťažovateľov postupom okresného súdu v časti napadnutého konania o výške náhrady trov konania, ktorý spočíva v nekonaní so sťažovateľmi napriek „ničotnosti“ právoplatného uznesenia o výške náhrady trov konania, pri ktorého vydaní okresný súd konal s právnym predchodcom sťažovateľov, hoci bol už po smrti.

11. Na tomto mieste považuje ústavný súd za potrebné vysporiadať sa s nadobudnutím účinnosti tzv. súdnej mapy v intenciách zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov v platnom znení. V zmysle § 18n ods. 1 písm. d) a ods. 2 písm. d) označeného zákona sa Okresný súd Bratislava IV označuje ako Mestský súd Bratislava IV, na ktorý prechádza výkon súdництва v ostatných veciach z Okresného súdu Bratislava I, Okresného súdu Bratislava II, Okresného súdu Bratislava III a Okresného súdu Bratislava V, čím sa v posudzovanom prípade implikuje potreba úpravy označenia orgánu verejnej moci, proti ktorému ústavná sťažnosť smeruje z Okresného súdu Bratislava II na Mestský súd Bratislava IV v spojení s aktualizáciou spisovej značky napadnutého konania, ktorou je sp. zn. B2-18 C 48/2002.

III.1. K namietanému porušeniu práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru, čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu:

12. Podľa § 124 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavnú sťažnosť možno podať do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Ak rozhodnutie nadobúda právoplatnosť vyhlásením alebo oznámením a ak sa podľa osobitných predpisov zároveň doručuje jeho písomné vyhotovenie, začína lehota plynúť dňom doručenia tohto písomného vyhotovenia sťažovateľovi; ak sa rozhodnutie doručuje len jeho zástupcovi, začína lehota plynúť dňom doručenia písomného vyhotovenia tohto rozhodnutia tomuto zástupcovi. Ak bol vo veci podaný mimoriadny opravný prostriedok, lehota na podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré bolo mimoriadnym opravným prostriedkom napadnuté, začína plynúť od doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku.

13. V nadväznosti na citované ustanovenie zákona o ústavnom súde ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej jednou zo základných podmienok prijatia ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 124 zákona o ústavnom súde. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako podanej oneskorene [§ 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde]. V prípade podania ústavnej sťažnosti

po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť (pozri napr. IV. ÚS 14/03, II. ÚS 695/2014, III. ÚS 175/2020, I. ÚS 201/2022).

14. Zákonná lehota na podanie ústavnej sťažnosti je dvojmesačná a jej plynutie závisí od toho, či sťažovateľ napáda rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak bol ústavnou sťažnosťou napadnutý iný zásah, počíta sa dvojmesačná zákonná lehota odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

15. Rešpektujúc bezvýnimočné uplatňovanie dispozičnej zásady pri začatí konania podľa čl. 127 ods. 1 ústavy a viazanosť návrhom na začatie konanie podľa § 45 zákona o ústavnom súde, ústavný súd je toho názoru, že sťažovatelia ústavnou sťažnosťou napadli „*postup okresného súdu v konaní o výške náhrady trov konania*“.

16. Sťažovatelia včasnosť podania ústavnej sťažnosti smerujúcej proti postupu okresného súdu odvodzujú od 3. mája 2023, keď im bolo doručené oznámenie okresného súdu zo 14. apríla 2023 o právoplatnosti uznesenia č. k. 18 C 48/2022-1239 z 13. júla 2022 v spojení s uznesením č. k. 18 C 48/2002-1276 z 25. októbra 2022, ktorá nastala 6. februára 2023, keď boli na základe uznesenia č. k. 18 C 48/2002-1300 z 30. januára 2023 o pokračovaní v konaní so sťažovateľmi doručené sťažovateľovi v 2. rade. Z tohto oznámenia odvodzujú ich vedomosť o tom, že okresný súd považuje konanie o výške náhrady trov za právoplatne skončené.

17. V odôvodnení už uvedeného uznesenia o pokračovaní v konaní so sťažovateľmi okresný súd citoval § 237 ods. 1 CSP a v bode 10 uviedol, že uzneseniami vyššieho súdneho úradníka o výške trov a o sťažnosti proti výške trov je viazaný, len čo ich vydal. Podľa doložky právoplatnosti nadobudlo toto uznesenie právoplatnosť 25. februára 2023, v tomto čase už museli byť sťažovatelia oboznámení s jeho odôvodnením.

18. Na základe uvedeného bol ústavný súd toho názoru, že sťažovatelia sa o napadnutom postupe okresného súdu (inom zásahu) mohli dozvedieť najneskôr 25. februára 2023, a nie 3. mája 2023. Dvojmesačná zákonná lehota na podanie ústavnej sťažnosti proti postupu okresného súdu tak uplynula 25. apríla 2023. Ústavná sťažnosť sťažovateľov bola ústavnému súde doručená elektronicky 1. júna 2023. Evidentne teda išlo o podanie ústavnej sťažnosti po uplynutí zákonom stanovenej lehoty.

19. S ohľadom na uvedené, keďže zmeškanie lehoty na podanie ústavnej sťažnosti nemožno odpustiť a sťažovateľom táto lehota uplynula ešte pred podaním ústavnej sťažnosti, ústavný súd túto ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej oneskoreného podania.

20. Z argumentácie obsiahnutej v ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovatelia okresnému súde vytýkajú, že vydal uznesenia o výške náhrady trov konania, konajúc s ich právnym predchodcom po jeho smrti. Keďže tieto uznesenia ku dňu smrti právneho predchodcu sťažovateľov neexistovali, sťažovatelia ich s odkazom na § 65 ods. 1 CSP „považujú za ničotné“. Z uvedeného plynie aj namietaná mylná predstava okresného súdu, že o výške náhrady trov konania už rozhodol, ale v skutočnosti tomu tak nie je. Sťažovateľ v 1. rade pritom už v podaní okresnému súde z 19. decembra 2022 uviedol, že uznesenie o výške náhrady trov konania považuje za nepreskúmateľné a v rozpore s judikatúrou ústavného súdu a ústavou.

21. Ústavný súd nenachádza vnútornú logiku v postupe sťažovateľov (minimálne od 2. marca 2023 právne zastúpených), ktorí, považujúc uznesenia o výške náhrady trov konania za nepreskúmateľné a odporujúce ústave, namiesto podania ústavnej sťažnosti v zákonnej lehote proti nim, ich sami vyhodnotili ako ničotné. Pričom ústavnou sťažnosťou napadli až následný postup okresného súdu (resp. jeho nečinnosť) spočívajúci v jeho „mylnej predstave“, že o výške náhrady trov konania už rozhodol.

22. Navyše, úvaha o ničotnosti uznesení nemá v Civilnom sporovom poriadku žiaden normatívny základ [právny poriadok naproti tomu spája nulitu právneho aktu (napr. II. ÚS 33/2010 v súvislosti s exekučným konaním), resp. správneho aktu v zmysle Daňového poriadku a Správneho súdneho poriadku (II. ÚS 106/2022) ako následok jeho vydania orgánom, ktorý na to nebol podľa zákona oprávnený, inými slovami ‚v súvislosti s prekročením právomoci orgánu verejnej moci].

23. Zároveň ústavný súd poukazuje na to, že ani v prípade, ak by sťažovatelia svojou ústavnou sťažnosťou zamýšľali (čo sa však neprejavilo v petite ústavnej sťažnosti) napadnúť uznesenie o výške náhrady trov konania, včasnosť jej podania nie je možné odvodzovať od dátumu doručenia oznámenia súdu o zmene doložky právoplatnosti tohto uznesenia.

24. Pri napadnutí rozhodnutia ústavnou sťažnosťou zákonná dvojmesačná lehota začína plynúť od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia. Ak proti uzneseniu nemožno podať odvolanie alebo sťažnosť, je právoplatné doručením (§ 238 ods. 1 a 2 CSP). Vzhľadom na okolnosti prejednávanej veci a reakciu, akú zvolil okresný súd, na skutočnosť, že právny predchodca sťažovateľov zomrel pred vydaním uznesení o výške náhrady trov konania, plynula lehota na prípadné podanie ústavnej sťažnosti proti uzneseniu č. k. 18 C 48/2002-1276 z 25. októbra 2022 dokonca dvakrát. Prvýkrát, keď ho okresný súd doručoval sťažovateľovi v 1. rade ako zástupcovi právneho predchodcu sťažovateľov, a druhýkrát, keď ho na základe uznesenia o pokračovaní v konaní so sťažovateľmi doručoval aj sťažovateľovi v 2. rade. V tejto súvislosti nedá ústavnému súdu nepripomenúť, že sťažovateľ v 1. rade už vo svojom podaní okresnému súdu z 19. decembra 2022 (hoci z iných dôvodov než v tejto ústavnej sťažnosti) označil uznesenie o výške náhrady trov konania ako nepreskúmateľné a v rozpore s judikatúrou ústavného súdu a s ústavou.

25. V tejto súvislosti je vhodné poukázať na právnu zásadu zodpovednosti účastníka za ochranu svojich práv „*vigilantibus iura scripta sunt*“ (práva patria bdelym), z ktorej vyplýva, že nedôslednú procesnú obranu sťažovateľov v riadnom konaní pred orgánmi verejnej moci, resp. v prejednávanej veci aj v konaní pred ústavným súdom včas podanou ústavnou sťažnosťou proti rozhodnutiu, ktorým mohli byť porušené práva sťažovateľov, nemožno dodatočne nahrádzať prostredníctvom ďalšej ústavnej sťažnosti.

26. Ústavný súd dáva za pravdu sťažovateľom, že s ohľadom na § 161 ods. 1 a § 63 ods. 2 CSP mal okresný súd povinnosť skúmať pred vydaním uznesenia o výške náhrady trov konania splnenie procesných podmienok konania vrátane procesnej subjektivity právneho predchodcu sťažovateľov. No v súvislosti s ich námietkami a argumentáciou opierajúcou sa o „ničotnosť“ uznesení o výške náhrady trov konania a následne nekonanie okresného súdu upriamuje ústavný súd pozornosť na čl. 2 ods. 2 ústavy, podľa ktorého štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon, a na čl. 16 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd postupuje a rozhoduje v súlade s platnými a účinnými právnymi predpismi pri zohľadnení ich vzájomného vzťahu a v súlade so základnými princípmi tohto zákona. Vezmúc do úvahy

možnosti prvoinštančného súdu zrušiť svoje vlastné uznesenie, nemožno dospieť k inému záveru, než že v okolnostiach prejednávanej veci mu to umožňoval práve a jedine § 250 ods. 2 CSP, na základe ktorého okresný súd mohol zrušiť uznesenie o výške náhrady trov konania na základe dôvodnej sťažnosti. Sťažovateľ v 1. rade sťažnosť proti uzneseniu o výške náhrady trov konania podal po smrti jeho právneho predchodcu s tým, že argumentoval nesprávnou výškou priznanej náhrady trov konania.

III.2. K namietanému porušeniu práv podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru:

27. Z odôvodnenia ústavnej sťažnosti možno vyvodiť, že sťažovatelia namietajú porušenie ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru z dôvodu, že okresný súd rozhodol o pokračovaní v konaní so sťažovateľmi až 30. januára 2023, pričom dedičské konanie bolo skončené 20. mája 2022, ako aj z dôvodu, že s nimi nekoná v súvislosti s rozhodovaním o výške náhrady trov konania.

28. V čase, keď sa sťažovatelia obrátili na ústavný súd s ich ústavnou sťažnosťou podanou ústavnému súdu 1. júna 2023, už bolo napadnuté konanie právoplatne skončené, a teda k porušovaniu označených práv sťažovateľov v napadnutom konaní už nemohlo dochádzať a ich právna neistota už nemohla trvať. V danom prípade tak už konanie o ústavnej sťažnosti sťažovateľov pred ústavným súdom po právoplatnom skončení namietaného konania nebolo spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na konanie bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (ako aj podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru). Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť sťažovateľov v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú v zmysle § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

29. V tejto súvislosti sa však ústavný súd nemôže zdržať poznámky, že namietanie porušenia povinnosti okresného súdu skúmať danosť procesných podmienok *ex officio* v ktoromkoľvek štádiu konania vyplývajúcu z § 161 ods. 1 CSP, resp. porušenia povinnosti okresného súdu vydať uznesenie o pokračovaní v konaní o majetkovom spore podľa § 63 ods. 2 CSP bezodkladne po tom, ako sa skončí konanie o dedičstve, v situácii, keď sťažovateľ v 1. rade ako zástupca právneho predchodcu sťažovateľov v napadnutom konaní neoznámil okresnému súdu smrť svojho otca, a to ani v podanej sťažnosti proti uzneseniu o výške náhrady trov konania, samo osebe nemusí byť prekážkou pre vyslovenie porušenia základného práva na súdnu ochranu (samozrejme pri absencii iných dôvodov na odmietnutie ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde). Neoznámenie úmrtia právneho predchodcu sťažovateľov okresnému súdu a následne namietanie porušenie práva na prerokovanie veci v primeranej lehote tým, že nevydal uznesenie o pokračovaní v konaní ihneď po skončení dedičského konania, však už podľa ústavného súdu hraničí so zjavným zneužitím práva.

30. K očakávaniu sťažovateľov, že okresný súd bude s nimi naďalej konať vo veci výšky náhrady trov konania, ústavný súd odkazuje na oprávnenie súdu ako štátneho orgánu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon (bod 24 tohto uznesenia).

31. Pretože ústavná sťažnosť sťažovateľov bola ako celok odmietnutá, bolo bez právneho významu zaoberať sa ich ďalšími požiadavkami uvedenými v návrhu na rozhodnutie, o ktorých rozhodovanie je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 15. augusta 2023

Jana Baricová
predsedníčka senátu